

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

کارگاه آموزشی تدوین پروپوزال طرح‌های توسعه در آموزش:

ملاحظات اخلاقی و اجرایی

دکتر رقیه گندم‌کار

استادیار مرکز مطالعات و توسعه آموزش

rgandomkar@tums.ac.ir

موضوعات مورد بحث

➤ ملاحظات اخلاقی

➤ ملاحظات اجرایی

➤ جدول زمان بندی

ویژگی‌های طرح‌های توسعه آموزش

✚ در محیط واقعی و نه آزمایشگاهی رخ می‌دهد.

✚ مجری طرح بخشی از محیط آموزشی است:

- مدرس دوره
- مدیر آموزشی
- مسوول یا عضو کمیته
- دانشجو
- ...

✚ عمدتاً با تغییر (change) سروکار دارد.

✚ ساختار سلسله مراتب قدرت در محیط آموزشی بر روند آن تاثیرگذار است.

✚ طرح‌های توسعه‌ای عموماً در یک فرایند مشارکتی به انجام می‌رسد.

مثال طرح توسعه آموزش

+ بازنگری کوریکولوم کشوری دندانپزشکی عمومی

+ طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه متورینگ آموزشی دانشجویان دانشکده

پیراپزشکی در دانشگاه علوم پزشکی تهران

+ طراحی، اجرا و ارزشیابی نظام ارزیابی دانشجو در دوره کارآموزی

داخلی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

+ طراحی، اجرا و ارزشیابی جلسات بحث ادغام یافته در مقطع علوم پایه

پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

ملاحظات اخلاقی در طرح‌های توسعه آموزش

+ اولین اقدام در رعایت اخلاق، تدوین پروپوزال به صورت شفاف و با جزئیات به ویژه در بخش سوالات یا اهداف طرح و روش کار است.

+ قدم بعدی، مرور پروپوزال با همکاران طرح و رسیدن به توافق است.

+ از همان ابتدا **Authorship** و **Ownership** کار مشخص شود.

+ در صورتی که اجرای طرح نیازمند تایید مدیران بالادستی است تاییدیه اخذ شود.

ملاحظات اخلاقی در طرح‌های توسعه‌ای

توضیح اهداف طرح و روند کار برای مشارکت‌کنندگان

توضیح فواید حاصل از طرح (برای شرکت‌کنندگان، موسسه و حرفه آموزشی) برای مشارکت‌کنندگان

تعیین خطرات و عوارض جانبی انجام طرح و ذکر آن در پروپوزال به همراه نحوه مدیریت آن

کسب رضایت آگاهانه

حق امتناع از ادامه همکاری بدون ایجاد مشکلاتی برای فرد

رعایت احترام متقابل بین مجریان طرح و مشارکت‌کنندگان

ملاحظات اخلاقی در طرح‌های توسعه‌ای

✚ محرمانه ماندن اطلاعات

■ دادن کد یا نام مستعار به افراد در گزارش

■ نحوه ذخیره اطلاعات با حفظ محرمانه ماندن اطلاعات

✚ در نظر گرفتن ملاحظات اخلاقی خاص مربوط به روش‌های مختلف گردآوری اطلاعات

✚ در نظر گرفتن تفاوت‌های فرهنگی، قومیتی، نژادی و ...

✚ مدیریت داده‌های منفی

ملاحظات اجرایی در طرح‌های توسعه‌ای

لیدرشیپ تغییر

جلب مشارکت مشارکت کنندگان برای شرکت در مطالعه

دسترسی به مستندات

جدول زمانبندی در طرح‌های توسعه‌ای

معمولا به صورت جدول گانت تنظیم می شود.

فعالیت‌ها به ترتیب وقوع فهرست شوند.

تدوین پروپوزال و تدوین گزارش یا مقاله از فهرست حذف شود.

مدت زمان بسته به وسعت طرح دارد و به طور معمول از 6 تا 18 ماه است.

تا حد امکان فعالیت‌ها ریز شود تا تخمین واقعی از زمان داشته باشیم.

تحلیل داده‌های کیفی زمانبر است.

جدول زمانبندی در طرح‌های توسعه‌ای – نمونه

ارزشیابی دوره پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران بر اساس استانداردهای فدراسیون جهانی آموزش پزشکی (WFME)

زمان							فعالیت‌ها
							مقایسه استانداردهای WFME با سند چشم انداز برنامه بازنگری
							تکمیل ورکشیت ارزشیابی
							گردآوری اطلاعات مورد نیاز
							قضاوت در مورد وضعیت برنامه پزشکی عمومی در برابر استانداردها
							تدوین گزارش خودارزیابی
							برگردان گزارش خودارزیابی و برخی از مستندات به انگلیسی
							بازدید برنامه بازنگری توسط تیم WFME

زمان														
فعالیت‌ها														
بررسی متون مرتبط با منتورینگ آموزشی دانشجویان علوم پزشکی و پیراپزشکی														
بررسی وضعیت موجود دانشجویان دانشجویان پیراپزشکی از نظر مشکلات آموزشی														
بررسی نیازهای آموزشی دانشجویان پیراپزشکی														
تعیین مدل مناسب برنامه منتورینگ آموزشی														
اجرای آزمایشی برنامه منتورینگ آموزشی														
ارزشیابی برنامه آزمایشی منتورینگ آموزشی														
اصلاح مدل برنامه منتورینگ آموزشی														
اجرای برنامه منتورینگ آموزشی														
ارزشیابی برنامه منتورینگ آموزشی														

- + Lora CM, Finn PW. Choosing and succeeding in academic medicine: advice for students, trainees, and junior faculty. Translational Research. 2016 Nov 1;177:1-5.
- + American Educational Research Association (AERA), 2011
- + British Educational Research Association (BERA), 2011